

Domoljub

V Ljubljani, 18. avgusta 1937

Leto 50 • Štev. 33

Zločinsko delo

JNSarska gospoda, ki je bila dolga leta vajena za biči gospodariti nad hrbti brezpravnega ljudstva, se kar ne more sprijazniti s tem, da bi smel poleg nje še kdo drugi vladati v Jugoslaviji. Grenkega in trdega kruha opozicije ti ljudje niso vajeni jesti. Trdnost in dolgotrajnost sedanje vlade jim gre iz dneva v dan bolj na živce. Neprestanemu prerokovanjem liberalnih magnatov, da bo vlada padla »že prihodnji teden«, danes niti najbolj lahkoverni pristaši več ne verjamejo. Treba je bilo dobiti močnejše sredstvo, ki bo moglo omajati sedanjo vlado. In res so ti ljudje zagrabili za najbolj nevarno orožje, ki res lahko razrahlja temelje vsake države, zlasti pa take, kjer žive ljudje različnih veroizpovedi pomešani med seboj: sprožili so verske boje.

Kako framasonstvo, iz čigar okrilja se je rodila tudi naša JNS, ceni katerokoli vero, je znano že vsakemu otroku. Ne gre framasonom za to, da bi n. pr. branili pravoslavlje, ki jim je ravno tako tuje kot katoliška cerkev ali pa turška vera. Vendar pa so verska čustva in versko prepričanje pravoslavnega srbskega naroda ti ljudje spravili v središče političnih bojov. In to ljudje, ki ob vsaki priliki poudarjajo, da se vera ne sme mešati v politiko. To se je zgodilo, kot ne smešati omenili, ob priliki skupščinske debate o konkordatu, to se podtalno nadaljuje med narodom še sedaj, ko je skupščina konkordat že sprejela. JNS je delikatna verska vprava, šanja grobo izrabila v svoje politične namene, imajoč samo en cilj pred seboj, kako bi strmo, glavila sedanjo vlado in se sama povzpela na oblast ter »vladala« po že znanih metodah.

Ta zloraba vere v politične namene je bil dobro pripravljen političen manever. Vse, kar trobi v JNSarski rog, dela in govori po točno določenih navodilih in laže tako brezstridno, da marsikoga v resnici premoči njihovo na videz tako prepričevalno govorjenje o nesreči, ki bo našo državo zadela po konkordatu.

Kako govorijo?

Med pravoslavni Srbi so raznesli predvsem lažnive govornice, ki tam največ zaležejo. Da se bodo morali odslej Srbi krščevati, poročati in pokopavati po katoliškem obredu, da bodo podrl ali vsaj zaprli vse pravoslavne cerkve, da nihče več ne bo smel imeti svoje krsne slave, da je papež plačal ministrom eno celo milijardo (!!), ker so dali konkordat na glasovanje, in da bo obratno naša država morala odrajtovati papežu leto za letom neznanske milijone davkov itd. itd. JNSarji, zlasti slovenski, so se vsa leta po vojni trudili, da bi Srbom katoličane naslikali kot strašen bav-bav, ki se za je treba bolj bati kot samega bognavaruf. To obrekovanje je v marsičem rodilo sadove.

Danes v resnici naletite med pravoslavni v Srbiji na ljudi, ki imajo o katoliški cerkvi in veri strahovito zmešane pojme. Ni čudno, če so sedaj, ko so verska čustva pravoslavnih razbičali s političnimi demagoškimi frazami, ti postali nervozni in da pričakujejo strašnih posledic za svojo vero, ki bodo nastopile po sprejetju konkordata. Le modremu in odločnemu nastopu državnih oblasti se imamo zahvaliti, da ni prišlo do česa hujšega. Napačno bi bilo, če bi kdo valil odgovornost na pravoslavno srbsko ljudstvo. Ono je nedolžno. Krivdo za nevarne verske boje, ki se pojavljajo, nosijo JNSarji, ki se jim je posrečilo pritegniti na svojo stran del višje politikujoče pravoslavne duhovščine z nadškofom Dositejem na čelu. Mimogrede povemo, da je mitropolit Dositej sin katoliških staršev in da se kot tak lahko mirnega srca postavi v isto vrsto z našimi JNSarji.

Tudi pri nas doma širijo JNSarji o konkordatu gromozanske vesti. »Kmet. list« se na primer zgraža nad tem, da bo cerkev dobila nazaj po Jožefu II. oropane gozdove, ki sedaj državi ne donajajo skoraj nobene koristi in ki jo tudi posej ne bodo. Zanimivo je, da se nad tem zgražajo ljudje, ki so pred par leti, ob slavni agrarni reformi, pustili, da so nemški tuji knezi in baroni obdržali tisoče in tisoče hektarov zemlje več, kakor je to določal zakon. Dalje se širijo govornice, da bodo katoličani morali odslej plačati cerkvi velikanske davke, tako po 30 din na glavo in leto najmanj, da bodo dobivali duhovniki plače kot vseučiliški profesorji, da bodo škofje nastavljali uradnike in lebljatarje v dr-

žavne službe in ne vem kaj še vse. Slovenska JNSarja se tudi tu drži gesla: Lažimo, krepko lažimo, vedno bo nekaj ostalo! Če je laž še tako debeła in bedasta, vedno se bo našel tu ali tam gimpelj, ki bo nasedel.

In kaj da konkordat katoliški cerkvi v resnici? Nič drugega, kakor enakopravnost z drugimi veroizpovedmi v naši državi. Šest milijonov nas je katoličanov in nihče nima pravice odrekati nam to, kar je država prostovoljno dala pravoslavnim, pa tudi luteranom, judom in turkom, ki žive v naši državi. In ravno to ne gre JNSarjem v račun. Oni hočejo, da bi bili katoličani manjvredna roba, s katero bi oni lahko po mili volji barantali in nad njo gospodarili.

Najbolj zloben je očitek o gnočnih koristih, ki jih bo od konkordata imela cerkev in duhovščina. Slovenci že itak predobro vemo, kako radodaren je Belgrad, kadar je treba dajati denar v prečanske kraje. Prav gotovo vemo, da se zlasti gmojno stanje slovenske katoliške duhovščine in cerkvenih ustanov s konkordatom ne bo čisto nič zboljšalo, raje še poslabšalo. Saj zaradi tega konkordat tudi ni bil sklenjen. Cerkev ne mara bogatih duhovnikov, kajti le duhovnik-revež bo razumel vernika-reveža, kakršnih je naša dežela prepolna.

Prijatelji, ne nasedajte vestem, ki jih naši narodni in verski sovražniki zadnje čase zločinsko širijo po deželi. Kača, ki ji stopiš na vrat, se zvija in pika, kakor more. Propadajoča JNS, ki životari le še od skomin, tudi poskuša vse, kar ji pride pod roke. Vse kaže, da je bil poskus, zanetili v naši državi verski boj, zadnji adut, ki ga je izgrala in zaigrala.

Politična zrelost

V zadnjih mesecih smo v večih člankih razpravljali o delu in o nalogah poslancev. Povedali smo, v čem obstojajo njih dolžnosti in — kljub nekaterim zameram — orisali tudi lastnosti, ki jih mora imeti dober poslanec. Sedaj gremo lahko v teh razmišljanjih dalje in postavimo trditve: kakršni volivci, tak ajih poslanec.

Res je, pri zadnjih dveh volitvah je bila zadušena vsakršna volivna svoboda. Ljudstvo ni moglo samo svobodno postavljati svojih kandidatov ter jih izvoliti za poslance, temveč so jih po nalogu diktatorske vlade izbirali na-

vadno okrajni glavarji in nato tirali ljudstvo, da jih je moralo voliti.

Resnični slovenski voditelji so tedaj po sklepu najuglednejših ljudskih zastopnikov, proglasili abstinenco, to se pravi, proglasili so, da se zavedni moške volitev sploh ne udeležijo, temveč naj mirno ostanejo doma, kajti pod našo častjo bi bilo, da bi volili vsiljene poslance, ker bi s tem odobrili vse postopanje tedanjega režima in se izjavili, da smo zadovoljni s takimi kandidati. O proglasitvi abstinence tedaj sicer nismo smeli pisati po listih in govoriti po shodih, ker je bila zadušena vsaka, tudi najmanjša svoboda, vendar je v resnici vedela prav vsa Slovenija o tem.

Na čast našega ljudstva moramo poudariti, da se je znatna večina držala prav močato in da so ostali doma celo mnogi taki, katerim je režim lahko občutno škodoval, n. pr. mnogi

Vsaka slovenska hiša dopisuje na
dopisnicah SV. CIRILA in METODA.

Na vsaki pošti samo Din 1.—.

uradniški Zlasti nekateri deli Slovenije so se naravnost odlikovali po svoji zavednosti, a nikakor si ne smemo zakrivati resnice, da so se pokazali mnogi kraji in mnogi posamezniki za vprav neverjetne strahopetce in sebičnike.

V nekem kraju je prišel skrivaj na volitve mož, ki je bil služben pri našem podjetju in ne manj torej ni bilo baš prav sčesar. Ko so ga vprašali, zakaj je bil volit, je odvrnil, da bi ustežila njegova abstinenca škodovati njegovemu sinu, ko bo iskal službo. Pri nadaljnjem izpraševanju se je izkazalo, da je bil ta ogorčeni sin šele v — tretjem razredu osnovne šole. Takih, čeprav morda nekoliko manj kričavih primerov bi našli lahko še na stotine, ko so šli volit neodvisni kmetje, samostojni obrtniki, upokojenci itd., katerim končno vendarle ni moglo do živoga še tako nasilje. Zlasti socialistični delavci, ki se sicer tako radi širokosti ter so na koncu jezika taki radikalni levitarji, so se pokazali za velike zajce, da ne rapiteemo še kaj hujšega.

Ponekod so se tudi močje, ki so stali poprej leta in leta v prvih vrstah, sklonili režimu in kljub vsem prepričevanjem celo agitirali za najhujše nasprotnike slovenstva iz enostavnega razloga, da bi dobili od tedanjega režima kak tisočak za popravila potrebno cestno ali pa nekaj vreč koruze za svojo občino. Skratka: med močnimi vrstami našega ljudstva je bilo žal tudi le preveč strahopetcev, sebičnežev in pa ljudi, ki niso znali ali niso hoteli pojmiti pomena narodne discipline v najtežjih časih, s čemer so zelo škodovali ugledu in udarni sili našega naroda.

Da je centralistični program JNS in njenih bratcev nesreča za vso Jugoslavijo, za naš slovenski narod pa prava katastrofa, to dokazuje vsa naka povojna zgodovina, saj smo prišli na eni strani ob celo vrsto najosnovnejših svobodnih, na drugi strani pa na beraško palico. Vseh povojnih 19 let se pri nas namreč v bistvu vlada že po programu, kakor ga zastopa danes Kramer-Pučljeva JNS. Zakaj tega nesrečnega političnega sistema, ki se je začel že l. 1919., ki se je slovesno ustoličil z vidovdansko ustavo in ki se je potem razglašil v vsej svoji odurnosti in škodljivosti za fazo diktature, do danes še ni bilo močče vreči? Iz enostavnega razloga, ker je dobival tudi na Slovenskem vedno nekaj pristašev, ravno dovolj, da so vsa povojna leta mogli sedeti v belgrajskem narodnem predstavništvu tudi razni Kramerji, Pučlji in slični, katere so potem velesrbske vlade klicale v svojo sredo, da so zastopali fazo Slovencev.

Ako bi naš slovenski narod pokazoval v povojnih letih vedno tak odločen in enodušen odpor, kakor bi bilo potrebo, vsaj tolikškega kot n. pr. Hrvatje, ni verjetno, da bi se bil vzdržal do danes. Tako je pa vsa povojna leta en del našega naroda hlapčeval velesrbskemu centralizmu, a drugi del se obetal na hrvaško krajco, s čemer je bila trdna slovenska enotnost oslabiljena in vsak, še tako škodljivi in protislovenski režim je lahko dobil na Slovenskem pamitne slugje in priganjače. In ta neznanost nas zlahka še danes.

Vsak je sam svoje treče kovač, pravi pregovor. To velja tudi za narode. Ako je Pučelj glasoval za vidovdansko ustavo in ako ima do današnjega dne priliko zastopati nas v Belgradu, se ne jezimo nanj, temveč na tiste, ki so ga v Belgrad poslali in dokler bomo pošiljali v Belgrad kakorinekoli Pučelje, ne bo drugače. Vsi vemo, kje nas želi čevlji in menda ni niti omega Slovencev več, ki bi se vedel

Minister Jankovič o gonji proti konkordatu

Te dni je bilo v Belgradu zberovanje J.R.Z. na katerem je govoril tudi minister Jankovič.

Minister Jankovič se je bavil s postopanjem sv. arhierarškega sabora, ki je, kakor znano vsem pravoslavni ministrom, ki so glasovali za konkordat v skupščini, odvrzel nekatero cerkvene časti. Dejal je, da ga boli kakor tudi ostale, da so se v vrstah raznih političnih intrigantov in raznih političnih spekulanzov našli tudi dva do trije arhierjeji in nekaj duhovščine, ki so napravili, kar je bilo do sedaj v zgodovini pravoslavja neznano. Mi to kazen sprejmemo s čisto vestjo, ker ne prihaja od Boga niti od pravoslavne cerkve, temveč od političnih nasprotnikov dveh ali treh pravoslavniških škofov, ki so se postavili na čelo pokretu vseh mogočih odpadnikov, ateistov, komunistov in podobno. Če morajo postati branilci pravoslavja komunisti in ateisti, potem je pravoslavje na smrti posteljli. Rusija nam je za to najboljši dokaz. Lansko leto sem pred božičnimi prazniki poslušal na radio ruskega komunističnega agitatorja, ki je dejal: V tem kraju je bilo nekoliko samostanov, ki smo jih preuredili v hleve in svinjake, namesto popov so sedaj tam lepe svinje in lepa goveda. To je

pridiga Ruzije v pogledu oziroke in pravoslavja. Ali ne bi bilo najnaravnost, če bi dotični srbski škofje branili, da bi se taki ničvredni ne priklatili s našo cerkev in je ne skrunili ter pripravljali položaje za svoje gredobje. Dolžnost vsakega zavednega državljana je, da široko odpre oči, da vidi, kako in kakaj današnji branilci pravoslavja iščejo corizev, ki so jo do včeraj napadali. Mi smatramo sebe za največje branilce pravoslavne cerkve in ne bomo dovolili, da bi se pretvarjala v poprišče političnih borb. Vabimo naše ljudstvo, da pri vstopu v cerkev odloži svojo politično togo, da vstopa v hram božji z edino željo, da moli Boga. Prepričani smo, da so naši politični nasprotniki tudi na tem polju zgubili bitko. — Zanimivo je, da se je pridružil nasprotnikom sedanjega konkordata, torej raznim svobodnjakarjem, ateistom in komunistom s svojim pisanjem tudi »Kmetki list«.

Tudi če se bi osebu imel verskega čuta, bi mislil, da je ena izmed prvih vladarskih nalog krepitev verskega čustva, ker je to čustvo po mnogi sodbi eden izmed najmočnejših branikov pred komunistom. (Izjava + kralja Aleksandra franc. književniku Charles Leostan.)

Grozna nesreča v peklenški dolini

Casopisje dobiva vedno strašnejša poročila o vulkanskem izbruhu, ki je opustošil kraj Bose, južnozpadno od Sangaja. Reuterjev poročevalec pravi, da so bila že dne 1. avgusta znamenja bližajoče se nesreče, ko je pokrajino pretresel potresni smek, ki mu je sledilo vrolo grmenje nekje iz globin zemlje, na to pa zopet rahli, drug drugemu slediči sunki. Tri dni pozneje je sledil hud potres s par močnimi sunki, ki so povzročili huda razdejanja. Nekaj ur po potresu pa se je začela valiti goreča lava iz zemeljskih odprt in zalivati okolišne nizine. Nastala je prava plamteča reka, dolga kakšnih 10 km, ki se je kot ognjena kača vila naprej po dolini in nekaj vasi tako hitro zalila, da nikdo ni imel možnosti, da zbeži in si reši življenje. Tamkaj ležijo starodavna kitajska mesta Tungoh, Tsinging, Tungput. Poročila govorijo, da so popolnoma uničena. Posebno mesto Tungoh je trpelo in od njega tako rekoč

ničesar več ni ostalo kot kupi razvalin, ki jih je deloma zalila goreča lava. Število mrtvih mora biti sitno veliko. Podrobnosti pa še niso znane. Tudi vsa polja daleč naokrog po pokrajini so uničena in letošnja fejev pokončana, tako da je lakota neizbežna. Veliko vasi je popolnoma odrezanih od ostalega sveta in nikdo ne ve, kaj se je tamkaj zgodilo. Zaradi potresa so usahnili tudi številni vodni izviri, tako da je nastopilo še pomanjkanje pitne vode, kar dela nesrečo še mnogo hujšo. Očividci, ki so pribežali iz opustošenih krajev, pripovedujejo, da se je ponekod odprla zemlja, toda mesto lave so iz odprtih siknili strupeni plini. Prebivalstvo beži na vse strani v velikem strahu. Pomoči ni od nikoder. Oblasti nimajo v rokah nobenih sredstev, da bi našle prvo pomoč in so same popolnoma zbegane. Velika nevarnost je, da ne izbruhnejo še kužne bolezni, ker nikdo poginulih živali, ki so jih ubile ruševine, niti človeških žrtev, ki ležijo pod razvalinami podrtih hiš, ne spravlja stran, tako da gušajo in zastrupljajo vodovode in vodnjake. V Sangaju so inozemska zastopstva v veliki naglici uredila prvo pomoč, toda ta prihaja počasi, ker ni pravih prometnih sredstev in ker prestrašeni domačini iz nesrečne pokrajine nočejo nič slišati o tem, da bi se vrnili in pri reševalnem delu pomagali. Potresni sunki so nehali. Tudi lava se je ustavila in se ohlajuje. Toda navzlic temu nikdo neče v »peklenško dolino«, ker preplašeno ljudstvo pričakuje novih nesreč. Nankinška vlada je obljubila, da bo poslala vojske čete.

prav natančno, da je treba današnji centralizem izrupati prav do korenin, če hočemo priti kdaj zopet na zeleno vejo, a to se bo zgodilo šele tedaj, kadar bo ves narod enodušno in neomajno to zahteval, pa če bi bilo treba za te zahteve tudi prehodno prenakati kake žrtve. Brez bojev in žrtv se nikoli ni bilo nobenih zmag Irce so poglani z njih zemlje, skoro uničili so jim jezik, pobijali so jih v množicah itd., a nikoli jih niso uklonili, zato so zmagali. Pri nas so se mnogi dali premamiti z nekaj vrečami koruze, trepetali so zaradi sluh sinov, ki so prodajali še platno zadaj, širokoustili so le, dokler jim ni nihče ničesar hotel, a čim je prišla resna ura, so potisnili svojo »zavednost« daleč pod posteljo in se globoko klanjali svojim valptom. Zato se ne čudimo, da smo prišli tja, kjer smo in če je naš boj tako zelo, zelo težak.

Slovenska katoliška družina kupuje in uporablja dopisnice sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo Dia 1.—

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Pet dni potem, ko mi je pogorela hiša, sem dobil od uprave »Domoljuba« podpore en tisoč din. Za izredno hitro izplačano velikodušno podporo se upravi iz srca zahvaljujem. Ta podpora mi je bila edina rešitev v veliki stiski. Saj nisem bil žal nič zavarovan in ob času nesreče sem bil brez vsakega denarja. Škoda, da kmet nima kaj več takih prijateljev, kot mu je »Domoljub«. Ker šele redaj vem, kak revez je pogorelec, zato kličem vsem:

Florijana svetega častite,
vsi »Domoljuba« naročite,
plačati ga ne pozabite!

Zorko Franc, hišar, l. r.

OSEBNE VESTI

d Kraljica Marija je z obema kraljevičema prispela na Bled, kjer je zbrana sedaj vsa kraljeva rodbina.

d Nadikof dr. Ante Bauer se je vrnil z bolezenskega dopusta iz Stične v Zagreb.

d Ljubljansko Marijanišče je dobilo novega vodjo. Osrednji upravni svet Družbe sv. Vincencija Pavelskega je poveril vodstvo Marijanišča g. dr. Jožu Pogačniku, uredniku knjig Družbe sv. Mohorja in kaplanu v Trnovem v Ljubljani. — Cestitamo!

Dr. France Debevec

specijalist za pljučne bolezni in tuberkulozo, se je preselil v Cigaletovo ulico 1/1 poleg sodišča

d Škola Simeona iz Šabca je sprejel oni terek na gradu Brdu pri Kranju knez namestnik Pavle. Ta pravoslavni škof je dobil pri znanih demonstracijah v Belgradu, naperjenih proti konkordatu, manjše poškodbe.

d Dr. Hubad Ivan, zobozdravnik, Skofjalka, zopet redno ordinira.

d 80. godovni dan je obhajala te dni Marija Sesek roj. Vavpetič, mati g. kanonika Ivana Seska v Novem mestu.

DOMAČE NOVICE

d Pogovor na banski upravi zaradi ujm. Pretekli teden je ban dr. Marko Natlačen sklical na banski upravi sestanek vseh načelnikov. Obravnavali so vprašanje, kako čimprej in čimbolj uspešno pomoči krajem, ki so jih letošnje poletje zadele ujme, kakor toča, viharji in povodnji. Sestanek je pokazal vso pobožnost banske uprave, da se čimprej prikaže na pomoč tako zelo prizadetemu prebivalstvu. To se je deloma že zgodilo, v prihodnjih dnevih pa bo banovina po svojih možnostih že napravila svojo doležnost.

d Dekliškega dne v Mariboru se je udeležilo dne 15. avgusta nad 3000 slovenskih deklet iz lavantinske škofije. Več kot 1200 mladenk je bilo pri skupnem sv. obhajilu. Službi

Krasno ilustrirane dopisnice sv. Cirila in Metoda najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo Din 1⁻.

božji so sledila zelo lepa predavanja. Sploh je bil ta dekliški dan zelo dobro organiziran in je v vsakem pogledu izvrstno uspel. Dr. Korošec je poslal sledečo brzojavko: »Dekliškem dnevu želim najboljši uspeh in vse zborovalce najlepše pozdravlja dr. Korošec.« Dekleta so voditelju slovenskega naroda odgovorila: »Tri tisoč slovenskih deklet, zbranih na dekliškem dnevu, pozdravlja velikega prijatelja slovenske mladine ter mu žele božjega blagoslova.«

d Državne podpore za šolska poslopja. Na posredovanje obeh slovenskih ministrov je prosvetni minister odobril podporo za dograditev šolskih poslopj naslednjih šolskih občin v Sloveniji: v Lučah v gornjegrajskem okraju 10.000 Din, v Novi Štifi v gornjegrajskem okraju 5000 din, v Črnučah, ljubljanski okraj, 10.000 din, Vrhpolje, kamniški okraj, 5000 din, v Mohorjah, kočevski okraj, 5000 din, v Zgornji dolini nad Tržičem, kranjski okraj, 5000 din, v Ketečah, škofjeloški okraj, 10.000 din, v St. Jerneju, krški okraj, 10.000 dinarjev, v Malem Slatniku, novomeški okraj, 5000 din, v Grosupljem, ljubljanski okraj, 10 tisoč dinarjev, v Planini-Rovtarskih Sibiršah, logaški okraj, 10.000 din, Laze pri Planini, logaški okraj, 10.000 din, v Krogu, murskosoboški okraj, 15.000 din, v Zelezni gori, ljubtomerski okraj, 10.000 din, Bled, radovljanski okraj, 20.000 din, v Topolšičici, slovenjegraški okraj 10.000 din. — G. prosvetni minister je na veliko veselje slovenskih katoliških staršev podpisal odlok, po katerem smejo odpreti prvi letnik učiteljske Uršulinke v Ljubljani in šolske sestre v Mariboru. Vsaka po 10 zunanjih in 10 notranjih gojenk.

d Kač tri tisoč ljudi se je zbralo preteklo uedeljo na prosvetnem taboru v Velenju. Po zdrave sta poslala tudi ban dr. Natlačen in minister dr. Krek.

d 2000 otrok se je zbralo pod vodstvom svojih katehetov v ponedeljek dne 9. avgusta na taboru šolske mladine pri Sv. Ani v Slovgoricah.

d V mnogih hrvaških mestih so bili te dni evharistični kongresi, ki se jih je povsod udeležila velika množica vernikov.

d Zaradi neuravnostnega obnašanja izletnikov na Jadranu, je poslal krški škof dr. Srebrnič protestno pismo banski upravi v Zagrebu. V tem pismu škof poziva oblasti, da napravijo že enkrat rad.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Oglj. reg. 8. br. 20474/33.

d Vrata mu pokažite. Neki neznani potnik se je dni pojavil v Kamniku, ki prodaja in vsiljuje posebno mladim gospodinjam male zavitke, v katerih naj bi se nahajala zdravilna smrekova sol. Tako je neka mlada žena, ki je pri tem mislila na svojega moža, kupila en zavitek v dobri veri, da je v njem res omenjena sol. Ko je to povedala možu, je on takoj napravil preizkušnjo, ker se mu je ta vsebina zdela nekoliko sumljiva. Vzel je malo te soli, jo polil z mlačno vodo, ki je

pa postala takoj barvasla, in ugotovil, da je to popolnoma navadna soda, ki jo sicer tudi rabijo gospodinje, pobarvana z nekim barvilom in nekoliko parfimirana. Ta mala količina sode je stala 12 din, dočim z zavitkom vred ne predstavlja vrednosti niti 50 par. Zato gospodinje pozor in ne nasedajte sleparjem.

d 60 milijonov škode. Pod tem naslovom piše glede zadnje vremenske nesreče »Trg. list« tudi sledeče: »Za majhno Slovenijo pomeni 60 milijonska škoda pravo propast. Zakaj slovenski kmetovalci niso izgubili samo 60 milijonov din, kolikor so bili vredni od nevihte uničeni pridelki, temveč bodo morali plačati še milijone in milijone za nabavo živil in krme, ki so jih nevihte uničile. Škoda je torej dvojna. Ta škoda pa je tem bolj občutna, ker je zadela slovenske kmetovalce baš v času, ko so cene kmetijskih pridelkov visoke. Ze itak bi morala Slovenija letos plačati za svojo prehrano več ko druga leta, sedaj pa bo morala plačati še toliko več, kolikor znaša od neviht povzročena škoda. Sloveniji treba nujno pomagati z velikimi javnimi deli.

d Kmetica je na ladji povila. Na rečnem parniku »Tomislav« je te dni rodila kar na krovu zdravo moško dete kmetica Marija Topličaninova iz Bačkega Petrovega sela. To je bil za potnike vsekakor nenavaden dogodek, ki je tudi poveljnika ladje razvel tako, da bo na reki rojenemu otroku za botra. Krstili pa bodo tega malega mornarja na ime Tomislav, kakor se imenuje ladja.

d Jugoslavija šteje 14 milijonov prebivalcev, od teh je 6 milijonov pravoslavne vere.

d Znane velike Mahrove hiše v Ljubljani je izdrala mestna občina za 3.600.000 din.

d Plemenske kobile je zamenjavamo. V Belgrad je dospela bolgarska komisija, ki bo prevzela na posestvu Ljubičevo 10 plemenskih kobil in enega žrebca v zameno za isto število plemenskih kobil in žrebcev, ki jih je dala Bolgarija pred kratkim Jugoslaviji.

d Pecen nevesta. Za 100 din in za enega osla je prodal ženo neki Ajdah Ačifovič

Stroj za sušenje in likanje čevljev na električni pogon so iznašli.

„Učni načrt“ ljudske fronte

Francoski ljudski frontarji, popolnoma odvisni od francoskih komunističnih učiteljev so postavili nedavno sledeče zahteve:

1. Svoboda poučevanja je treba ukiniti. Edino država ima pravico ustanavljati šole in v njih dajati pouk. To se naj izvede postopno.
2. Zaenkrat je treba prepovedati obstoj ali ustanavljanje zasebnih šol v krajih, ki štejejo manj kakor 2.000 duš. — 3. Vse šole, ki so v kakršnikoli zvezi z redovniškimi družinami, se morajo zapreti. — 4. Glede srednjih šol je treba takoj ukiniti vse zasebne srednje šole, kjer se pouk daje na verski osnovi. — 5. Na državnih srednjih šolah je treba takoj odstraniti duhovnike, ukiniti božje službe in krščanski nauk (ki se je do sedaj počeval neobvezno izven rednih šolskih ur) in se imajo odstraniti vsi verski znaki. — 6. S posebnim zakonom je

treba določiti, da je »slaičnost« (brezverstvo) poklicna dolžnost vsakega učitelja. 7. Potemtakem je treba odstraniti vse učitelje, ki so izven šole morebiti v kakšni zvezi z verskimi združenji ali se udeležujejo verskih obredov. — 8. Državnim uradnikom je treba predpisati, da morajo svoje otroke pošiljati izključno v državne šole. — 9. V treh osvobojenih departementih (banovinah) Alzacije in Lorene je treba preosnovati učiteljišča, ukiniti verski pouk v šolah, odstraniti vse učne moči, ki pripadajo redovnim družinam, izbrisati iz učbenikov vse, kar spominja na vero in verske dolžnosti in končno strogo nastopiti proti duhovščini, ki bi se zoperstavljala »slaiciziranju« (brezverski preosnovi) ljudskega in srednjega šolstva. — tudi v Jugoslaviji nismo brez neke ljudske fronte, ki se tajno organizira in pripravlja pod različnimi nedolžnimi firmami podobne načrte.

iz Kosovske Mitrovice. Pred letom si je kupil nevesto, za katero je dal osla. Kmalu po poroki pa je moral k vojakom, odkoder se je vrnil pred nekaj dnevi in izvedel, da mu mlada Zada, medtem ko je nosil sukno belo, ni bila zvesta. Zato je poklical njenega sogrešnika, ga parkrat potiščil v hladni Ibar, potem pa mu prodal ženo, za kar je dobil enega osla in 100 din. S tem je po balkanskem mišljenju opral sramoto in še nekaj zaslužil, kakor se pri kupčiji spodobi.

d Blagor jim, ki buče in paprike jede. Cel voz dinj (jedilnih buč) za 50 din in 100 kosov paprike za 1 din dobiš na trgu v Banjaluki.

d Kako pa pri nas? Pristojna oblast v Tarbitu v Italiji je dala po sodnji zapreti kopalnice di Chiatona na pritožbo naroda, ker so kopalci plesali v kopalnih oblekah, kar je prepovedano. Kako pa pri nas z javno navrstvenostjo v primorskih in drugih kopalniščih?

d Občina Zidani mest se imenuje posej Loka pri Zidanem mostu.

d Železniška proga Varaždin—Koprivnica bo gotova že te dni in bo v decembru izročena prometu.

d »VI. mariborski teden« (velesojem) je obiskalo letos 75.000 oseb. Lani samo 50.000.

d Lep del slovenske zemlje je rešila za Jugoslavijo. Pogreb gospe Elšnikove v Sv. čini je bil v nedeljo 8. avgusta ob ogromni udeležbi. Nad 1000 ljudi je spremljalo to obmejno zavedno Slovenko na zadnji poti. Domači pevski zbor je pred hišo in na pokopališču zapel žalostinke. Od blage pokojnice, ki je ob prevratu pred razmejitveno komisijo z odločnim nastopom rešila lep del slovenske zemlje za Jugoslavijo, sta se ob grobu poslovila domači g. županik Časl in mariborski podžupan Zebot.

d Ne sme vsak zdraviti, čeprav bi znal. Zaradi prestopka mazašiva je bil pred kratkim pred ljubljanskim sodiščem obsojen na tri mesece strogega zapora Idrjkan Ivan Jurjevčič, bivši bolničar, ki pa se že dalj časa ukvarja z zakotnim zdravljem. Sedaj je bil obtožen, da je decembra lani in letos do februarja zdravil razne bolnike, molke in ženske proti nagradi. Predpisoval jim je različne čaje, belo deteljico, avandelovo olje, cvetlični med, hren in druga zdravila. Neki ženski, ki je imela nalomljen tilnik, je nasvetoval hren, počepno vino, kakor tudi gor-

ke obkladke z ovseno slamo. Jurjevčič je očitana dejanja deloma priznal, zatrjujoč, da se mora na kak način preživljati.

d »Giba vkap štriba«. Narodni socialisti organizirajo sedaj v polnem času na raznih krajih Nemčije svoj počitniški taborjenja. O enem takem taborjenju svojega članstva v Urfeldu piše »Völkischer Beobachter«, narodno socialistično glasilo, 10. avgusta med drugim sledeče: »V Urfeldu je točasno skupno taborišče nemških in jugoslovanskih deklet. Kakor mnoga druga taborišča, naj bi tudi to bistveno doprineslo k temu, da dobi mladina obeh dežela razumevanje za svojskost tujega naroda in tako naveže prijateljske zveze od dežele do dežele. Jugoslovanska dekleta so vsa brez izjeme članice Sokola. Cilj Sokola je, da razvija telesne in moralne sile v poedincah in da jih na ta način utrdi v vsem jugoslovanskem narodu. Največja važnost se polaga na vzgojo k disciplini in krepitve volje. Člani Sokola se vrednotijo le po tem, kar delajo, ne po stanovih, razredih in verah ali družabnem položaju. Dekleta, včlanjena v Sokolu, se zbirajo dvakrat na teden k večernim športnim prireditvam. Razen tega so od časa do časa tudi celodnevni tečaji. Podobnost v zaščranju in zahtevah obeh dekliških organizacij (Sokolske in narodno socialistične) je od vsega začetka nudila poročstvo za dobro izvedbo skupnega taborjenja. — Čitali smo, da je Češkoslovaška prepovedala svoji mladini pohod v Nemčijo na skupno taborjenje. Če je to res, je med jugoslovanskimi in češkimi Sokoli vendarle nekaj razlike...

— Sodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soe. pol. in nar. zdr. S. br. 15453. 25. V. 33.

d Brez srca in brez vesti. Grozen primer nečloveškega ravnanja z ženo obravnava ljubljanska policija. Ono nedeljo zvečer je prišla na moščansko stražnico mala deklica, ki je vsa drhteča povedala, da nekdo v Mostah grozno muči svojo ženo, jo vlačijo za lase po dvorišču ter jo buta z glavo ob cementno tla. Ko so pa stražniki pribiteli na to dvorišče, niso našli več ne srovega moža in ne nesrečne žene. Ob 11 zvečer pa je ta surovi mož telefoniral iz Zaloga po reševalni avto v Ljubljano. Re-

ševalci so našli v Zalogu ženo nezavestno in krvavečo iz mnogih ran na glavi in na telesu. Prepeljali so je v bolnišnico. — Surovi mož si je izmislil prav neverjetno pravilico, ki jo je povedal na stražnici, kamor se je javil sam. Pripovedoval je na policiji, da je z ženo odšel proti večeru na enem kolesu na izlet proti Zalogu, kjer sta ga pa napadla dva možka, ki sta nadlegovala njegovo ženo in jo ranila. Policija pa je ugotovila vse druge okoliščine. Mož je 32 letni sprevednik cestne železnice Jože Gunde, ki stanuje v Mostah. Poleg svoje žene Ane, ki jo je skoraj ubil, je imel razmerje tudi z neko drugo žensko. S to je bil v nedeljo na izletu, ko pa se je vrnil domov, je prišel svojo ženo nezavestno pretepati. Ko mu je žena omedlela, jo je posadil na kolo ter jo odpeljal proti Zalogu, da bi s tem zakril posledice svojega postopanja. Proti Gundetu je uvedeno kazensko postopanje. Življenje Ane Gundetove pa je še vedno v negotovosti.

d Bogat ribji lov. Dalmatinski ribiči so bili te dni izredno zadovoljni s svojim lovom. Vlovlili so velike množine najrazličnejših rib, posebno skušev, lokard in sarfel. Samo na ribarskem čolnu »Tunolovec« so vjeli nad 170 tunov, ki so povprečno tehtali po 11 kg. Del rib so poslali v šibeniško ribarnico, ostali del pa na notranja tržišča. Če bodo ribiči še dolgo tako lovili, se jim morda utegne zgoditi, da bodo ribe vedno slabše prodajali.

d Drzva vlom v mariborski muzej. Ono nedeljo dopoldne je bil mariborski muzej zelo obiskan. Ljudje so vse muzejske dvorane, ki so že itak tesne, naravnost napolnili. To je bila ugodna prilika za drznega vlomilca, ki se je vtihnopol med obiskovalce ter je v Slomškovi sobi, v kateri so shranjeni spomini na velikega slovenskega vladiko, odprl s ponarejenim ključem vitrino in iz nje ukradel Slomškovo zlato uro, nato je vitrino zopet zaklenil, tako da so šele naslednjega dne opazili, da ure ni več nikjer.

d Neznani zlikovec je vlomil v hišo postestnika Ivana Grada v St. Jakubu ob Savi in je odnesel iz spalne sobe 5700 din gotovine. Gradovi dekli pa še posebej 320 din. Nekega človeka, ki je tatvine osumljen, so že aretirali.

d Zanimiva operacija kače. V deželnem muzeju v Sarajevu je varuh dr. Milutin Radovanovič napravil prav zanimiv znanstven poizkus na eni najbolj nevarnih južnoafriških strupenih kač, ki ima znanstveno ime bitis arienas. Radovanovič je namreč strupenku najprej kloroformiral, jo s kleščami dvignil iz zaboja, nato pa ji izrezal strupene žleze. Dr. Radovanovič je hotel namreč doznati, kako nastajajo strupene žleze pri kačah.

d Gosentija nadloga. Pred dobrimi štirnajstimi dnevi je presenetil prebivalce mariborskih predmestij in okoliških vasi nenavaden pojav, ki ga niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Naenkrat se je v vročem popoldnevu pojavilo ogromno število belih metuljev, ki so veselo prhutali nad vrtovi in njivami. Noč je

Zivinoreid!

Uporabljajte D-vitaminski prenat »PEK« in apneni preparat »OSAR«, ker boste z nekaj dinarji dosegli veliki dobiček. Pri svinjah se doseže za 20 Din nad 100 Din dobička. Pri teletih se doseže za 25 Din nad 100 Din dobička. Pri kravah se doseže za 50 Din več stotakov dobička. Zahtevajte navodila in nasvete za napredno živinorejo pri

„KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštini preda 50

Ne pozabite na NIVEA!
Ona krepi Vašo kožo!!!

NIVEA

te metulje zopet odnesla, ostalo pa je pogubno seme. Iz jajčec, ki so jih izlegli metulji — kapusovi belini — se je izvalilo na milijone gosenic, ki so preplavile zeljnike v predmestjih in okolič ter jim grozijo z uničenjem. Ze nekaj dni se borijo kmetovalci v okolici proti tej nadlogi, vsi ljudje se nabujajo na zeljnikih ter pobijajo gosence, toda spričo množine, v kateri se pojavljajo, je ves napor zaman. Prav tako se godo vrtnarjem, ki imajo velike nasade karlijole, isti tudi lastnikom vrtov v predmestjih, ki goje sami zelje, ohrovt, karlijole in kolerabo. Po vrtovih je že vse ogloščanc, da kažejo rastline samo rebra. Iz opustošenih vrtov se selijo gosnice v celih procesijah v sosesčino ter si iščejo nove hrane. Ljudje so upali, da bo močan naliv, ki je divjal te dni, to nadlogo odpravil, pa so se zmotili. Gosenciča nadelga uničuje zelje in drugo tudi po drugih slovenskih krajih.

d Število prebivalcev v Sloveniji znaša po podatkih, ki jih je dal na razpolago Higijenski zavod v Ljubljani, 1.209.660. Ta številka se nanaša na 31. december 1936. V primeri s prejšnjim letom se je število prebivalcev v Sloveniji pomnožilo za nekaj nad 10 in pol tisoč.

d Tudi v Sloveniji dozorelo fige. Na vročem avgustovem soncu so dozorele fige na vrtu upokojenega strojevođe g. Fuksa v Stritarjevi ulici 21 v Mariboru. Sadovi so izredno debeli, sočni in sladki ter se prav nič ne razlikujejo od fig, ki dozore v vroči Dalmaciji.

d Ob priški proslavi 60 letnice hrvatskega gasilstva v nedeljo, dne 15. avgusta, so prišli v Zagreb gasilci iz vse države, ki jih združuje Jugoslovanska gasilska zveza. Ob tej priliki je prišlo do neprijetnega nastopa. — Hrvatski gasilci so namreč izjavili, da s tem dnem prekinjajo vsako zvezo z Jugoslovansko gasilsko zvezo in ustanove svojo lastno hrvatsko gasilsko zvezo. Slovenci so nato odpotovali iz Zagreba.

d Kako je davkarija ocenila mariborske industrijalce? Na mariborskem magistratu so razgrnjeni sezname davčne osnove za pridobitno oziroma družbeni davek. Po tem seznamu je davčna uprava ocenila čisti dobiček mariborskih industrijskih podjetij takole: Hutter in drug 9.812.900 din, Doctor in drug 5.739.000 din, Avgust Ehrlich 1.627.700 din, Jugotekstil 727.000 din, Marib. tekst. tvornica 3.655.200 din, Zelenka & Comp. 2.222.000 din, Jugosvila 262.608 din, Karl Thoma 1.985.200 din, Jugoetka 56.000 din, I. marib. tvornica pletenin 44.000 din, Zora 723.400 din, Marko Rosner 1.750.000 din, Viljem Freund 840.400 din, Rudolf Kittmann 430.000 din, Mariborska livarna in tvornica kovin 480.000, Zlatorog 400.000 din, Union 240.000 din. Skupno je bil ocenjen čisti dobiček vseh mariborskih industrij na več ko 31.000.000 din.

d Letovišča so predraga. Po podatkih turistične zveze v Splitu je letos zelo padlo število turistov. Čehoslovakov je letos za 30 odstotkov manj ko lani, padlo pa je tudi število Poljakov, Avstrijcev in Nemcev. Vzrok: jadranska letovišča so postala predraga. To

velja zlasti za boljša kakor: Crkvenica, Rab, Hvar in Dubrovnik. Manjša letovišča so še dobro obiskana, ker so tudi cenejša. Zlasti pa so previsoke razne takse, ki jih mora plačevati tujec.

d Vsem gg. župnikom, županom in prosvetnim društvom v Sloveniji. Rafaelova družba v Ljubljani vlijudno vabi vse gospode župnike, župane in prosvetna društva, da bi prišli osebno ali pa poslali svoje zastopnike na drugi slovenski izseljenski kongres, ki se bo vršil ob navzočnosti najvišjih predstavnikov državne in cerkvene oblasti dne 23. avgusta ob 9. uri dopoldne v svečani dvorani kraljevske banške uprave v Ljubljani, kjer bo ustanovljena izseljenska zbornica. Podpisana družba prosi, da bi bile vse naše župnije, županstva in prosvetna društva v Sloveniji včlanjena v izseljenski zbornici v Ljubljani. Svoj pristop in udeležbo pri izseljenskem kongresu naj blagovoljijo vsi imenovani sporočiti na dopisnici poimpirani družbi do 18. avgusta. Za kongres je zaprosena polovična vožnja.

d Bojevalke, ki bi prišli na Brezje morda s svojimi družinami ali sami že v soboto, dne 28. avgusta, prosimo, da javijo zaradi prenočišča svoj naslov g. županu mesta Radovljice Resmanu Francu vsaj do 23. avgusta, ki bo preskrbel kar najcenejša prenočišča.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

IZ DOMACE POLITIKE

d Predsednik vlade dr. Stojadinovič je imel na svojem jadranskem potovanju tudi sestanek v Baru, kjer je povedal tudi tole: Prah, ki so ga naši politični nasprotniki dvignili v zvezi s konkordatom, dejansko ni boj proti konkordatu kajti pri nas imamo že od prej ne samo enega, temveč 6 konkordatov, proti katerim se doslej ni nihče postavil po robu; tudi ni to boj za zaščito arabske pravoslavne cerkve, ki ji ne more groziti nobena nevarnost od njega kot Srba pravoslavne vere, čigar družina je dala Belgradu in Srbiji njenega prvoga metropolita v osebi Mlentija Pavloviča. Boj je naperjen dejansko proti

današnji vladi in proti JRZ. V tem boju izrabljajo politični nasprotniki vseh barv brezobzirno pravoslavno cerkev in se strahopetno skrivajo za njen hrbet. Vero in cerkev, je dejal dr. Stojadinovič, moramo razlikovati od teh drznih politikov. Pravoslavno cerkev je treba spoštovati, braniti in utrditi. Toda proti našim političnim sovražnikom moramo nastopiti z vso močjo naše velike in močne stranke. Na koncu svojega govora je predsednik vlade hvalil junaštvo in hrabrost Črnogorcev in je dejal, da se mu v Belgradu pred nekaj dnevi takisto čestitali zaradi osebne hrabrosti in vztrajnosti. Nekateri so mu takrat rekli: Sreča je, da stoji na čelu JRZ tako hraber mož, ker je bolje, da en lev vodi sto zajcev, kakor pa en zajec sto levov. Toda dr. Stojadinovič poudarja, da to vendarle ni točno povedano, ko pa vidi tolikšno borbenost Črnogorcev. Zaupanje, ki mu ga danes izkazujejo, o čemer je dokaz tudi veličasten sprejem v Baru in njegova današnja izvolitev za častnega meščana in poklonitev zemljišča, da bo lahko gradil poletno vilo in pogosteje prihajal v Bar. Ko vse to vidim, smem s pravico reči, da ne vodi zajec levov in tudi ne lev zajcev, temveč lev leve. V takšnih okoliščinah bo JRZ zmagala nad svojimi političnimi sovražniki.

d Cerkevna uprava srbske pravoslavne cerkve v Nišu je te dni pozvala z letaki pravoslavne državljane, naj pridejo v cerkev zaradi važnih obvestil. Temu pozivu so se odzvali tudi pristaši JRZ v velikem številu. Bil pa so zelo iznenadeni, ko so našli cerkevna vrata zaprta. Na vratih je bil nov razglas, da službe božje ne bo, ker se pravoslavna cerkev boji, da ne bi prišlo v cerkvi do prelivanja krvi...

d »Narodne mučenike«, obtožence s Prihove, je liberalna gospoda pri Sv. Lenartu sprejela s pozdravnim streljanjem iz topičev.

d Opomin pravoslavnega škofa Desiteja. »Samoupravac opisuje nasprotovanje in hujskanje enega dela pravoslavne duhovščine proti konkordatu in nadaljuje: Jasno je namreč, da v tej borbi ne bo podlegla ne vlada ne država, ampak da bo nosila velike stroške take borbe pravoslavna cerkev, ki so jo go-

Brat je mio, koje vere bio

Sarajevski katoliški tednik prinaša pod naslovom »Sneta maska« nekaj zelo stvarnih opazk k toliko razvpiti frazi: »Brat je mio, koje vere bio«. Omenjeni časopis pripoveduje, kako je bil proti katoliški brezkompromisnosti nastal kar cel pokret, ki je neprestano flaglašal, da so mu vse vere enako drage. »Katoliški tednik« nadaljuje:

Desetletja so vzdržavali v naši javnosti to krilatico. Za nekatere je rečenica »Brat je mio, koje vere bio« postala naravnost narodno-kulturni evangellj, ki je prišel tudi v šole. Mnogi pokreti in svobodnjakarska društva so lomila kopje za to načelo in so zamerili katoliški Cerkvi, ker ga ni sprejela za svojega.

A sedaj? Pokazalo se je tudi zadnjemu bedaku, da je bila omenjena rečenica in neka navidezna znošnjivost proti katolicizmu — sama prevara.

Tisti trenutek, ko so gotovi ljudje samo sumili, da bi načelo resnične verske enakopravnosti napram katoliški Cerkvi utegnilo v praksi škodovati znanim njihovim tajnim načrtom, je izbruhnila v njih z neugnano silo verska ljubo-sumnost in oni so zavzeli proti katoliški Cerkvi stališče, ki je vse prej kot znošnjivo... Od njihovega načela, da je vseeno, kakšne vere je kdo, ni ostalo ničesar...

V vsako hišo »Domoljuba«!

tovi pravoslavni krugi zavabili v najnevarnejši vrtnec na politični pozornosti. Nobena država in vlada ne more dovoliti, da bi se katerakoli vera ali cerkev vmešala v čisto politične zadeve, ki nimajo obznenega opraveka z vero ali z verskimi in moralnimi načeli. Nobena država ne more dovoliti pritiska na vlado in na parlament pod verskimi gesli v zadevi, ki je čisto in izključno političnega značaja. Če bi se to v Jugoslaviji dovolilo, bi bila država izpostavljena strašnim pretresom in krvavi verski borbi, tako da bi bil ogrožen sam obstoj Jugoslavije. V naši državi imamo tri vere, ki morajo biti med seboj popolnoma enakopravne in nobena nima pravice, da bi se v izključno političnih zadevah postavila nad državo in skušala voditi zakonodajno delo vlade in parlamenta v svojo smer. Čudno je, da vodstvo svete srbske pravoslavne cerkve tega ne vidi in da se v svoji slepoti ni umaknilo s fronte, na kateri more samo izgubiti.

d Iz bivše Hrv. seljač. stranke so izključili tri občinske svetnike v Dubrovniku, ker niso hoteli položiti svojih mest.

d Lai ima kratke noge. Dne 8. avgusta so imeli belokranjski Sokoli svojo prireditev v Semiču ter se tam navduševali ob besedah brata Engelberta Gangla. Istočasno je bil naš veličastni prosvetni tabor v Crnomlju. Naši fantje in dekleta iz vse Bele Krajine so se takoj po javni telovadbi ob 6 zvečer, najpozneje ob 7, razšli otiroma odpeljali na vozovih na svoje domove in ni nihče ne videl ne slišal nobenega Sokola, ki so vsi še pozno v noč delali za narod in državo v Semiču. Naši fantje in dekleta se tudi nikjer niso v nobeni gostilni ustavljali, kmalu je po vsej Beli Krajini zavladal popoln mir in red; sploh je bila disciplina vzorna in niti najmanjša stvar ni kahila slavnosti tega dneva. Okoli 9 ali 10. ponoči pa je prišlo blizu Semiča, odkoder so se vračali s svojega slavnega črnomeljski Sokoli, do spopada med četo Sokolov in nekimi fanti, ki so jih zahrbtno napadli. Liberalno časopisje je hitelo razglasiti, da so Sokole napadli oklerikalci. In kaj je resnica? Dokazano je, da so bili Sokoli napadeni ob obeh bratov Starih iz Sadinje vasi, ki je pri zadnjih volitvah volila skoraj celotno proti nam, ter od Stricja iz Vrčič in od Priclja iz Blatnika pri Čeremošnjicah, ki sta nem-

šna Kočvarja in se štejeta politično med — napreduec ljudi.

d Sprejem v podčastniške toke. Artilerijska podčastniška toka v Cupriji, lažinjerska podčastniška toka v Mariboru, starost od 18 do 21 let, Pomorsko vazduhoplovna, starost od 18 do 20 let, Vazduhoplovna podčastniška v Novem Sadu, starost od 17 do 21 let, Strojna mornariška od 15 in pol do 18 in pol let, Sirokova mornariška, starost od 16 do 20 let, in Vojnogodbena v Vrčicu, starost od 14 do 16 let. Prijavitelj se dobi pri Per Francu, kapetanu v pok. Ljubljana, Maistrova ulica 14. - Priložiti kolek ali znak za 6 Din za odgovor.

NESREČE

d Treščile je v viničarijo na Trški gori pri Novem mestu, last boštanjkega graščaka Lazarinija. Poslopje je pogorelo. Viničarjevi družini, ki je bila ravno pri večerji se ni nič zgodilo.

d Dva požara. Posestniku Kotarju iz Slivne pri Vačah je nedavno pogorel kozolec z žitom in gospodarskim orodjem. — Požar je uničil nekaj dni pozneje tudi kozolec dvojniki poln mrve. Spodaj so biti spravljene tudi vozovi in razno orodje.

d In še požari. V Cirkovcih na Dravskem polju so zgorela gospodarska poslopja posestnikom Josipu Kmetiču, Valentinu Pirnatu in Tereziji Kajžer. — V Stražgoncih so pogoreli posestniki Josip Klasinc, Anton Pristavnik in Simon Herge. — V Zgornjih Jablanah so ognjeni zablji uničili gospodarsko poslopje posestniku Antou Zafošniku.

d Opeka mu je padla na glavo. Dne 2. avgusta, je delal pri tvrdki Nerad v Celju 62-letni zidar Vračko Ivan, doma iz Zadobrove pri Škofji vasi. Pri delu mu je padla opeka na glavo in mu prebila lobanjo. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je 10. avgusta izdihnil.

d Posledice hude opekline. Usodna smrt na nesreča se je pripetila v Selovcu tam okrog Maribora pri posestniku Karlu Kosikerju. Ko so bili domači vsi na polju, je kahal Kosikerjeva dekla Marija Jovan na štedilniku kavo. Mali 3 letni Kosikerjev sinček Ivan se je motal po kuhinji, pa si je pristavil pručico in

pregledal na štedilnik. Naenkrat se mu je pručica izpodnesla, pri padcu pa je otrok potegnil za seboj lonec, v katerem je bilo 2 litra vrele kave. Tekočina se je razlila po njem ter mu zadala take opekline, da je čez nekaj ur umrl.

d Električni tok je ubil Mohorja Hrastnoka. 34 letnega elektromonterja pri Mestni elektrarni v Celju.

d Utonil je te dni v Dravi pri Gornjem gradu 25 letni mesarski pomočnik Feliks Klidert. Prejšnjo noč je spal kar na nekem motornem čolnu. Zjutraj je na vse zgodaj odplul s čolnom za nekim drugim, ki je takrat prišel mimo. Pri tem pa je njegov čoln zadel v vodi ob neko oviro in se prevrnil. Klidert je padel v vodo in utonil.

d Cirkularka je odtrgala roke pri kometcu 20 letnemu delavcu Pocu Jakobu iz Martinjhraba pri Logatcu.

d Ljubljanski trazvaj je podrl v Gradišcu Marjana Pavloviča, sina policijskega nadzornika. Dačkove poškodbe so resne.

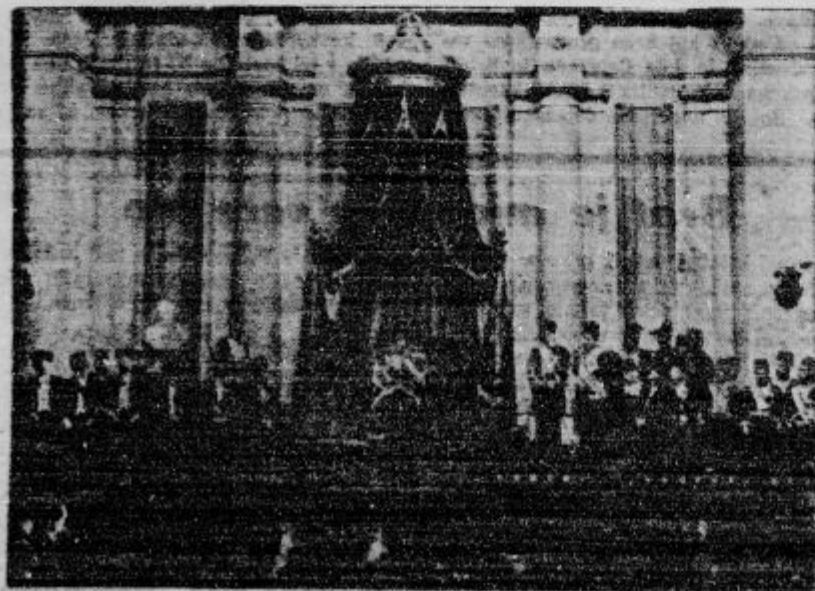
d Ko so streljali s stare puške. Hujska nesreča se je pripetila v Ložinah pri Gornjem gradu na Stajerskem. Tam so prijatelji med seboj pregledovali neko staro puško ter tudi poskušali in streljanju. Medtem ko je deset strelcov bilo izstreljenih brez nesreče, se je enajsti strel po nesreči zapilil v Franceta Oblaka, ki je stal med gračo fantov. Ponesrečenca so sicer urno prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer pa mu kljub najskrbnejši pozornosti niso mogli več rešiti življenja.

d Motorno kolo se je prevrnilo. V Tacnu blizu tovarne Hribernik se je nevarno ponesrečil 23 letni pekovski mojster Josip Pavičič, ki ima svojo obrt v Kranju, je pa doma s Hrvatskega. Pavičič se je peljal z motornim kolesom, ki se mu je prevrnilo. Pri padcu je dobil Pavičič hude poškodbe na glavi, pretresli so se mu možgani ter je krvavel iz ušes.

VINA iz Centralne vinograde v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivce najbolji!

d Tovarnar Zaloker se je smrtno ponesrečil. Tovarnar Zaloker, ki ima na Viču pri Ljubljani svojo tovarno kvasa, je pred časom kupil tudi veliko svoječasno tovarno Kanskega v Dolu pri Ljubljani. Tja se je preselil z vso svojo družino. Nameraval je v prejšnji Kanskega tovarni začeti z izdelavo kisika. Te dni je napravil Zaloker poslovni izlet z avtomobilom na Korotko. Oni večer se je mimo Domžal in skori tnan vračal k svoji družini v Dol pri Ljubljani. Na ovinku se je avtomobil preknul čez pot na vrt med sadno drevje. Tam je Zaloker nepremično obležal, stisnjen med železje avtomobila. V tem stanju so ga našli bližnji sosedeje. Končno je prišel reševalni avto iz Ljubljane in ponesrečenca prepeljal v ljubljansko Leoniče, kjer se pa Zaloker ni več zavedel in kmalu izdihnil.

d Se bojuje, da ne bi udarilo še tretjič. V nedeljo, 25. julija, ob pol 3 zjutraj je med malo nevihte udarilo v hišo Kušter Urše v Zg. Lažah pri Ložah na Stajerskem. Strela je šla nad oknom v sobo, kjer so imeli luč zaradi nevihte. Oplazila je leseno steno, vigla iz košare na tleh kokoš, ki je tam valila, in razmetala jajca, potem pa se zgrubila v zemljo. Kokoš je ostala vse do jutra v težki omedlevici, ko so ja kot mrtvo hoteli okubiti, se je zopet zavedla, a koj na to je poginila. Druge škode strela ni naredila. — Dne 4. avgu-

Mladi egipčanski kralj Faraok je postal političen in je slovensko zastopil kot kralj pred narodom.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Poročilo o položaju na španskih bojiščih je že v par »Domoljubih« izostalo. S tem pa ni rečeno, da je bilo na frontah zatišje. Zapadno od Madrida so bile med nacionalisti in komunisti hude borbe. Napadali so rdeči, a so bili odbiti. Poročila trdijo, da so imeli v teh bitkah komunisti do 20.000 mrtvih in ranjenih.

Na severnem bojišču imajo komunisti v svojih rokah še dve važni mesti, ki sta Santander in Gijón z bližnjo in daljnjo okolico. Na tej fronti je, odkar so nacionalisti zavzeli Bilbao, vladal nekak mir. Dne 15. avgusta pa so pričeli nacionalisti tu zopet z velikimi napadi, in sicer v dve smeri: južno od Agvilara de

Kampo in Rejnoze ter jugovzhodno od San Pedro de Romeralu. Na obeh krajih so nacionalistične čete napredovale za več kot 50 km. Dne 15. avgusta okrog poldne so nacionalisti v obeh naznačenih smereh prodrli komunistično fronto in dosegli izvir reke Elbro. Sprednj nacionalistične čete so na večer navedenega dne bile že 7 km pred Rejnoze. Komunisti so na splošno niso preveč upirali nacionalističnemu prodiranju. Vse kaže, da hoče nacionalistični general Franco očistiti sverno bojišče in nato vreti ves moč na Madrid, ki je sicer večinoma v razvalinah, a zato nič manj trd oreh za Francovo armado.

KATOLIŠKA CERKEV

s Velika naloga krščanskih učiteljev. Kakor poroča »Osservatore Romano«, je preteklo soboto papež sprejel romarje iz Belgije, člane Zveze krščanske vzgoje, in jim med drugim izjavil sledeče: »Krščanski učitelji in vzgojitelji! Vaša naloga je resnično velika, kajti lahko rečemo, da je za milostjo sv. krsta milost krščanske vzgoje ena največjih božjih dobrot. Toda gorje Belgiji in gorje vsem deželam brez izjeme, v katerih se krščanska vzgoja zanemarija ali celo pobija. Nočem biti oznanjevalec nesreč, toda vidim v bodočnost, kaj bo v tem slučaju nujno moralo slediti. Jutri bo brez pomena tožiti in jokati, ako se danes ne bomo zavedali zdravilnega leka proti temu, ki je krščanska vzgoja.«

s Ne le trgovske, tudi verske ozirne je treba apoštevati. Po vesteh iz angleških katoliških krogov je Sv. Stolica zadnje dni po angleškem zastopniku pri Vatikanu sporočila londonski vladi svoje mišljenje glede načrta o razdelitvi svete dežele. V tem mišljenju Sv. Stolica navaja težke posledice in na neugoden odziv po vsem katoliškem svetu, ki bi ga razdelitev utegnula imeti. Palestina je zibelka krščanstva, zato se zdi Sv. Stolici nemogoče, da bi se palestinsko vprašanje urejalo z delitvijo, preden ne dobi krščanski svet zagotovila, da bodo pri tem ostali krščanski cilji za Palestino neokrnjeni. Zato je nujno, da se angleška vlada o tem sporazume s Sv. Stolicjo, saj je papež varuh mnogih verskih ustanov in zavodov v sveti deželi. Za krščansko pojmovanje je nesprejemljivo, da bi vse te ustanove mogle priti kdaj pod vrhovno judovsko ali mohamedansko oblast. Angleški katoliški krogi ostro obsojajo način, kako je angleška vlada urejala palestinsko vprašanje. Edina prava pot za to bi bila, da bi vlada sklicala na posvet zastopnike vseh evropskih in posvetnih skupin, ki

so prizadete pri palestinskem vprašanju. Iz Londona poročajo tudi, da namerava patriarh v Jeruzalemu tudi načeti vprašanje o pravoslavni verskih ustanovah v Palestini. V angleškem zunanem ministristvu niso zaradi palestinskega vprašanja pričakovali toliko težkož in zapletljiv. Zdaj bo treba palestinsko zadevo, ki jo je obravnaval doslej samo kolonialni odbor angle-

AVSTRIJA

s Razno. V Bilčovsu so pokopali Andreja Markovica iz Kajzaz. — V Velinji vasi je preminula Magdalena Jesenko. — Zadnje polovico meseca julija je bivala v Košuti ena četa vojakov plezalcev, ki so skozi dva tedna plezali po Košutinih stenah. Dne 3. avgusta pa je prišla v Sele ena baterija (motorizirana) iz Beljaka, ki ima strelske vaje (ostro streljanje) v Košuti. Selani so se radovedno sukali okoli novodobnih avtomobilov in drugih motornih vozil, ki jih do sedaj še niso videli. Eden tovorni avtomobil se je celo tako okorajzil, da se je spustil po zelo težavni poti v Košuto do vojaške kočje. Po zelo naporni vožnji je končno le dospel na določeni kraj ta se tam celo pogal po zidanih stopnicah prav do kočje. V Št. Jobu-Zmetičah so spremili k zadnjemu počitku Opresnikovo mater.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Volilni sladkor. Češkoslovaške opozicijske stranke so začele ogorčeno propagando proti vladi zaradi razdeljevanja sladkorja potrebne prebivalstvu v državi. Češke sladkorne tovarne, ki imajo prevelike zaloge sladkorja, so namreč darovale vladi sedem milijonov kilogramov sladkorja. Vlada je določila, da bodo ta sladkor delili po podatkih in pod nadzorstvom političnih strank samo tistim, ki jih strankarske organizacije smatraje za potrebne. Od tega sladkorja so stranke v

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

sta ob pol 8 popoldne pa je zopet udarilo pri Alojziju Kukuviču na Vrhu in sicer tokrat v oreh poleg gospodarskega poslopja. Od tam je preskočila na slamnato streho ter jo takoj utgala. K sreči pa je bilo več ljudi blizu, ki so z vodo in gnojnice ogenj zmagali in poslopje rešili. Pred par tedni je Kukuviču strela požgala hišo do golega zidovja. Komaj so sedaj hišo na novo pokrili in nekoliko popravili, pa zopet ta nesreča. Ljudje se pri vsakem najmanjšem grmenju kar tresejo od straha, da ne bi ndarilo še tretjič.

d Zid se je na oba podrli. Letošnja živahna stavbena doba v Ljubljani je terjala že marsikatero manjšo žrtve. Med hušje nesreče pa spada vsekakor ona, ki se je pripetila v Kotnikovi ulici na tamošnji stavbi. Delavci so bili zaposleni pri novi stavbi. Treba je bilo podreti neko 1.20 m visoko ograjo ob cesti. K podiranju je prišel zraven tudi delavec Žagar Marijan iz Jesenic ter Keček Jakob iz Češnjevcev. Zid se je na oba podrli ter ju pod seboj zasul. Zlasti Žagar je dobil hude poškodbe ter se ni zavedel, ko so ga prepeljali v bolnišnico. Tam je tudi potem kmalu umrl, ne da bi bil zavedel. Drugi ponesrečenec Keček je dobil lažje poškodbe ter bo skoraj okrevlal.

d Nesreča ne počiva. Med Postojno in Rakekom je padel z vlaka 45 letni železničar Josip Lukek, doma z Rakeka. Pri padcu se je resno poškodoval na glavi ter je dobil nevarne notranje poškodbe. — Na Vrhniki je povozil avto 28 letnega opekarniškega delavca Ivana Petriča. Petrič si je pri padcu prebil lobanjo ter je bruhal kri. Nezvestežnega je ljubljanski reševalni avto prepeljal v bolnišnico. — Truga graunoza je padla na nogo 45 letnemu posestniku Francu Lampiču iz Dobrunj ter mu jo zlomila. — Ono nedeljo zvečer se je v Šiški na gorenjski progi ponesrečil 30 letni delavec Janez Pavlič, zaposlen v Ljubljani in doma od Sv. Ane v Slovenskih goricah. Pavliča je zgrabil monaški brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob 8 zvečer. Vlak je Pavliča odrezal desno roko v zapetjstu, mu zlomil levo nogo, polomil rebra ter mu povzročil še druge hude poškodbe.

d Dve nesreči v plaičinah. V Kočah nad Tržičem se je te dni zopet pripetila manjša, pa vendar dovolj resna nesreča. Tržiški krojač Gros Anton je šel v hribe nabirat plavike. V skalnatih pobočjih nad Kočami pa je z neke skale padel v globlino, pri tem pa si je zlomil ključnico. — V Zg. Dolini pri Sv. Katarini nad Tržičem je mala 2 letna gostilničarjeva hčerka Dovžan Francka nekaj lazila okrog hiše; pri tem so je z brega nenadoma utgala skala, ki je malo deklico povallila pod seboj ter ji prizadela hude poškodbe po glavi in sploh po životu. Tudi njo so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NOVI GROBOVI

d Kaj ti pomaga, če ves svet pridobiš... V Kamniku je na veko zatisnil svoje oči posestnik Valentin Benkovič. — Vrbljenah pod Erimom je umrl posestnik in gostilničar Martin Furlan st. — V Pobrežju pri Mariboru so djali v grob davčnega kontrolorja Martina Ferencaka. — Istotam je preminula vdova po car. revizorju Nabergo; Franciška roj. Košuta. — V Donauwitu na Zgornjem Štajerskem je umrl naš zaveden rojak kovač Ivan Glavovec. — V Hotederšici je mirno v Go-

spodu zaspal 82 letni posestnik Ivan Semrov. — V Rajhenburgu so pokopali učitelja Borisa Agreža iz Zabnice. — V Slovenjgradu je umrla soproga davčnega upravitelja v p. Berta Gabron. — V Britofu pri Kranju je odšla v večnost 83 letna Helena Zabret roj. Bohinjec. — V Stefanu pri Trebnjem je zapustil solzno dolino g. Viljem Mlejnik, duhovnik v p. — V Ljubljani so umrli: Šolski ravnatelj v p. Božidar Parenta, Ivica Bergantova in s M. Gervazija Pirč. — Daj jim, Gospod, večni mir!

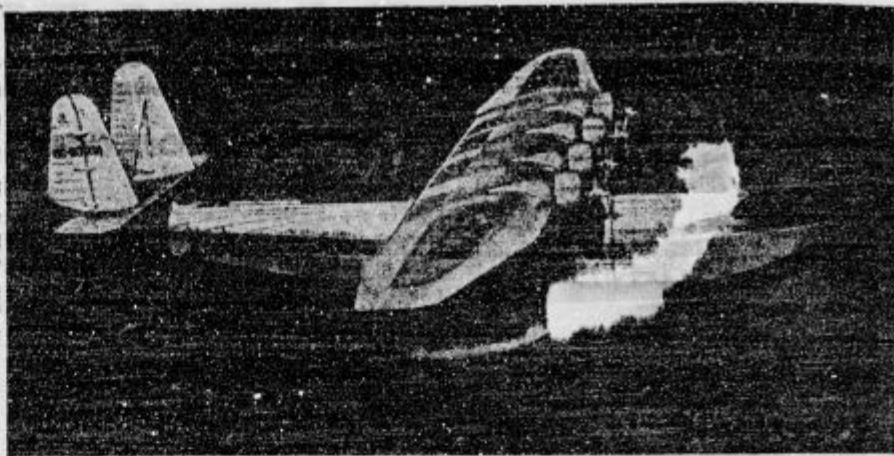
vladni koaliciji dobile 400 vagonov, socialisti pa 300. Pri razdeljevanju sladkorja zaračunavajo politične organizacije kilogram po 2 kroni, sladkor v trgovinah pa stane 8 kron. Od tega ostane strankam pri kilogramu krona in pol, tako da bodo na lahek način prišle do desetih milijonov kron za različne strankine fonde. Opozicionalno časopisje označuje ta sladkor za volilni sladkor, ki ga vladne stranke dele že vnaprej kot reklamo za prihodnje volitve. Zadeva vzbuja v opozicionalnih krogih, zlasti pa na Slovaškem, veliko ogorčenje.

NEMČIJA

» In peklerska vrata je ne bodo zmagala. Vatikanško uradno glasilo »Osservatore Romano« opisuje v daljšem članku veličino katoliških dni v Aachenu v Nemčiji, kjer so — po običaju vsako sedmo leto — izpostavili za javno češčenje znane Kristusove relikvije. »Od vseh strani nemške države so prišle velikanške množice romarjev, teko da so bili katoliški dnevi v Aachenu veličastna manifestacija nemškega katolicizma. V 14 dneh, ko so trajale slovesnosti, je prišlo v Aachen 800.000 vernikov, ki so tamkaj skupno obnovili krstno zaobljubo. Dan za dnevom so se množice gnetle mimo svetih ostankov, in pri vseh pridigah je bilo na tisoče in tisoče poslušalcev.« Uradna Nemčija je to katoliško svečanost ne samo zamolčala, ampak ji tudi nasprotovala. Oblasti so delale vse mogoče težave tako pri železniškem prometu kakor z najrazličnejšimi surovimi policijskimi šikanami v mestu Aachenu samem. In vendar vse to ni moglo zaustaviti dviga nemških katoličanov, ki so v najtemnejših dneh svoje zgodovine hoteli pokazati, da še žive, da vztrajajo in da je preganjanje vere imelo edino ta uspeh, da je zvestoba okrepilo in gorečnost dvignilo. — Protestantovske duhovnike (pastorje) zapirajo v Nemčiji kar naprej. Te dni je policija spravila v zapor friedenauskega pastora dr. Pfeiferja in je vzbudila njegova aretacija veliko pozornost po vsej Nemčiji.

KITAJSKA

» Vedno večja napetost vlada na Daljnem vzhodu med Japonsko in Kitajsko. Po mrzličnih pripravah na obeh straneh sodeč, lahko smatramo, da je vojna neizbežna. Sedaj se vodijo med Japonci in Kitajci diplomatska pogajanja, ki jih je treba označiti kot zadnji

Taki-le zračni orjaki bodo odslej stalno vozili med Evropo in Ameriko.

poizkus za ohranitev miru. Japonski poslanik v Nankingu je sporočil Kitajcem naslednje zahteve svoje vlade: Kitajska vlada naj prizna avtonomni vladi v severnih pokrajinah Hopei in Caharu. Dalje naj takoj odpokliče s tega ozemlja vse svoje čete, nakar bodo zapustili severno Kitajsko tudi Japonci. Končno ima Kitajska z Japonsko skleniti pogodbo, na podlagi katere bosta obe državi lahko skupno nastopali proti komunistom. Istočasno je japonski zunanji minister Hirota dal novinarjem izjavo, da bo mir šele takrat zagotovljen, ko se bo Kitajska pridružila japonsko-nemškemu dogovoru proti ruskemu komunizmu. Hirota je trdil, da tvorijo komunisti gonilno silo pri vseh protijaponskih podvigih na Kitajskem. Po zadnjih poročilih je priplulo v Sangaj 21 japonskih bojnih ladij. Zadaja poročila govore o strašnih bojih v mestu Sangaju in predmestjih. V eni ulici so našli tisoč mrličev. Napad Japoncev pri Nankavu so Kitajci krvavo odbili.

ITALIJA

d Drobiž. Na namig državnih oblasti je Zveza fašističnih trgovcev na Coriškem ustanovila poseben odbor, ki bo imel nalogo nadzirati cene po vseh trgovinah ter takoj prijaviti oblastem onega trgovca, ki bi prodajal blago po drugih kakor po uradno določenih cenah. Trgovsko združenje je objavilo pojasnilo, da je bilo k temu ukrepu prisiljeno iz razlogov gospo-

darske samoobrambe, kajti državna oblast na noben način neče dovoliti dviga cen, cene živih in drugega blaga pa neprestano silijo navzgor, tako da morajo trgovci sami skrbeti za disciplino, če se hočejo vzdržati nad vodo. — Tržaski listi poročajo o številnih zadrukah po Julijski Krajini, ki so prišle v plačilne zadrege in jih je oblast zaradi tega prisilila, da napovedo konkurz. Poglavitne in najbolj znane med njimi so po navedbi tržaskih listov naslednje slovenske zadruge: Ljudska hranilnica in posojilnica v Kamnem, posojilnica v Drežnici, hranilnica in posojilnica v Podbrdu, hranilnica in posojilnica v Prvačini, nekdanja mogočna posojilnica in hranilnica v Solkanu, kmetijska posojilnica v Biljanju, kmetijske posojilnice in hranilnice v Kostanjevici na Krasi, Črničah, Kozani, Lokavcu, Sentviški gori, Oseku, Pliskovici, Kojsem, Velikih Zabljah, Šmarju v Rihemberku, Smartnem pri Kojsem, Šturjah in Trnovem na istoimenovani planoti. Nadalje osrednja posojilnica v Gorici, posojilnica v Podmelcu, posojilnica v Sebrljah, kmetijska in delavska posojilnica v Renčah ter kmetijska posojilnica v Rihemberku. Propadanje nekdanje tako cvetočih kreditnih združenj po Julijski Krajini je slika gospodarskih razmer, ki so zavladaale. — Vlak je do smrti povozil 65 letnega Andreja Mavrija iz Vrtojbe. — 40 letnega Josipa Vičiča so delovni tovariši našli sredi polja v goriskem predmestju mrtvega.

AMERIKA

» To in ono. Dne 25. julija je bilo v Jugoslovanskem kulturnem vrtu v Clevelandu ob krasnem vremenu in ogromni udeležbi odkritje spomenika Ivanu Cankarju. To čast so poverili Juliju Slapšaku, upok. šolskemu ravnatelju iz Ljubljane, ki se mudi te tedne s profesorjem dr. Franom Trdanom na obisku v Ameriki. Navzočih je bilo 24 društvenih zastav in nad 100 ameriških Slovencev in narodnih nošah. O slovesnosti so prinesli lepa poročila tudi krajevni angleški listi. — V Clevelandu sta umrli Matilda Nosse, roj. Zavornik, iz Grintavca, fara Zagrac-Fuzine, in Marija Svete. — V Brooklynu N. J. je umrl začet od srčne kapi Ludvik Benedik od Sv. Jošta nad Kranjem. — V Indianopolisu so pokopali Niko Dugarja iz vasi Avče na Goriskem.

72 višjih sovjetskih uradnikov so obsedeli na smrt v sibirskem Irkutsku. Skoraj 9 milijonov ljudi je obiskalo doslej pariško svetovno razstavo.

Stalin „čisti“ naprej

Iz Moskve poročajo, da je Stalinova »čistka« sedaj z vso silo zajela tudi višje poveljstvo sovjetskega vojnega brodogoja. Sedaj potrjujejo, da je bil aretirani poveljnik sovjetskega brodogoja na Daljnem vzhodu admiral Viktorov s 50 častniki svojega štaba. Zaenkrat se nahaja še v vojaških zaporih v Vladivostoku. Osumljen je, da je skupno z nekaterimi trockisti rovaril proti Stalinu in obstoječemu režimu v Rusiji. V Kronstatu je tajna policija aretirala tri visoke pomorske častnike, katerih imena niso objavljena, a ki imajo baje vsi admiralske čine. Tudi oni so osumljeni protistalinovega zarotniškega delovanja. Z njim vred je prišlo v zapor tudi 15 štabnih častnikov. Toda največjo senzacijo je vzbudila vest, da je tudi vrhovni poveljnik vseh sovjetskih pomorskih sil, veliki admiral Orlov, na tem,

da ga zaprejo. Morda je v trenutku, ko to poročamo, že zaprt. Orlova obtožujejo, da je pomorščakom sovjetskega vojnega brodogoja dovolil, da organizirajo trockistične celice. Ako se vest o aretaciji admirala Orlova potrdi, potem bo brez dvoma temeljito prečiščeno vse vrhovno poveljstvo vojnega brodogoja in je treba pričakovati aretacije vsega višjega pomorskega štaba. Poročila iz Moskve pravijo, da so samo najvišji čini v sovjetskem brodogoju, ki jih je doletela »čistka«, da so aretirani in da pridejo pred sodišče, medtem ko je za nižje čine osumljenih častnikov krajši postopek. Ti enostavno »izginejo«. — Naši komunisti si lahko čestitajo, da so še v Jugoslaviji, četudi pod »klerikalnim« režimom, zakaj v sovjetski bi za svoja »zaslužna dela« že davno na »gavgah« viseli.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Dolenjski kmečki tabor na Zaplazu

ki bi se imel vrtili v nedeljo, 22. avgusta, je zaradi nepredvidenih vsprek preložen na nedeljo, 29. avgusta. Cizli kmečkih zvez, opozorite vse tovariste na to spremembo in poagilirajte, da se bodo onim, ki so se že odločili, da grede na tabor, pridružil še nove vrste kmečkih moči in fantov. Na videz, dolenjski kmetje, 29. avgusta na Zaplazu!

Gorenjski kmečki tabor v Kranju

V nedeljo, 22. avgusta, priredi OKZ Kranj kmečko stanovski tabor v Kranju, ki bo največji kmečki tabor v Sloveniji v tem letu, kakor je soditi po pripravah. Dopoldne bo ob pol 9 sprejeto skozi mesto, v raznih skupinah, ki bodo na vozovih prikazovale kmečko delo in njega uspehe. Sprejeto bo zelo zanimiv, pešter ter poučen. Po sprejedu bo ev. masa »Na planini« in po ev. masi veliko kmečko stanovsko zborovanje, na katerem govore kmečki voditelji iz cele Slovenije. Popoldne bo prikaz kmečkih navad pri nakladanju bale, ko pripeljejo nevesto k hiši in nastopajo skupine s starimi narodnimi pesmi. Ta kmečki tabor je vreden, da se ga ogleda in se zato pričakuje udeležba iz cele Gorenjske pa tudi iz drugih krajev Slovenije. Bo prava manifestacija in praznik kmečkoga dela in kmečkoga stanu.

Kmečki tabor v Zagorju

V vrste številnih in mogočnih prosvetnih in kmečkih taborov, ki so tekom letošnjega leta širom naše slovenske zemlje izpričevali ter utrjevali našo narodno in politično zavest ter zaupanje v naše voditelje, stopa tudi naš zagorski kmečki tabor, ki bo dne 5. septembra 1937 v Zagorju za ves litijski okraj!

Njegov namen je utrditi kmečko-delavsko zavest, zavest slovenske narodne skupnosti, zdrave

politične zrelosti ter povdarek zvestobe do naših narodnih voditeljev.

Pozivamo, da se zgrne ta dan v našo dolino vsa množica ovis, ki z nami mielijo in naše delo odobravajo! Naj se sestavijo v krajih, kjer jim je udeležba na naš tabor takorekoč obvezna, posebni odbori, ki naj z energično agitacijo začno takoj! Udeleženci iz drugih krajev, ki so uvezani na vlak naj pominijo, da jim je priti s prvimi jutranjimi vlaki v oben smereh!

Ta dan, naj ne ostane doma nobena narodna noša!

Med konjenike naj se uvrsti vsak, kdor ima konja ali si ga lahko izposodil! Lastniki voz naj se pripeljejo s svojimi okrašenimi »lojtramicami« ali pa naj skušajo na njih prikazati kak prizor iz kmečkoga življenja!

Kolesarji naj bodo številčno častno zastopani! Glasiki, tudi vi ste pozvani k sodelovanju, saj ste večinoma iz kmečko-delavskih vrst!

Posebno važnost pa polagamo na udeležbo naših županov ter občinskih odbornikov, ki naj pridejo polnoštevilno!

Tabora se udeležijo mnogi naši odličniki!

Sporod tabora je naslednji: Točno ob 9 se začne razvijati sprejeto k cerkvi v Zagorje. Na prostem pred cerkvijo je nato ev. masa, potem govori, popoldne pa na Stadionu velika tombola. Pomniti je: Na taboru ne rabimo gledavcev, treba nam je sodelavcev zato vsi udeleženci v sprejedu in nato na tabor! Vsak udeležec naj si omisli taborski znak! Sporočite do sobote 4. septembra koliko kosil naročate, cena 8 do 10 din. O vsem, kar vam bi ne bilo jasno, se obrnite na reditelja! Dne 5. septembra vsi na tabor v Zagorje!

Agitirajte za čimvečjo udeležbo, ob sodelovanju nas vseh nam je uspeh zagotovljen!

Seimi

Vsak ponedeljek: veliki tržni dan v Kranju (prodaja se lahko vse).

Vsako sredo: veliki tržni dan v Ljubljani in v Trzinu.

Vsako soboto: tržni dan v Domžalah, v Kamniku, v Ljubljani, v Škofji Loki in v Trzinu.

Dunajski sejem

5. — 11. septembra 1937

Tehnični in poljedelski sejem do 12. septembra

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljalci iz 30 držav
Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejsko izkaznico in poimnim listom proat prehod v Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi s sejsko izkaznico na mejl. Znatno znižana vozna na jugoslovanskih, ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kator tudi sejske izkaznice (po Din 50—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII
in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Pataik)
Tyrševa cesta 1.

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Pataik),
podružnica hotel Miklič nasproti glavnega kolodvora.

Tujako-prometna zveza »Pataik« Maribor,
Celje, Gorjka Radgona, St. Ilj, Dravograd
in Maribor glavni kolodvor.

20. avgusta: živ. in kramar. sejm v Blagovici pri Kamniku ter živ. in kram. sejm pri kloštruc v Stični na Dolenjskem. — 21. avgusta: gov., svinj. in kramar. sejm v Mokronogu. — 23. avgusta: ker je 22. avg. nedelja: živ. in sejm v Litiji (?), živ. in kram. sejm v Novi vasi (?) ter kramar. sejm na Boh. Beli. — 24. avgusta: živ. in kramar. sejm v Kočevju, živ. in kramar. sejm v obč. Smartno pri Litiji in sicer v kraju Javorje ter živ. in kram. sejm v St. Jerneju na Dol. — 26. avgusta: živ. in kramar. sejm v Velikem Gabru na Dolenjskem.

toda na tak značaj, kakor je bil Viljem Skalar, je moralo vse vplivati in tudi to skrivnostno šepetanje ga je le še bolj potrjevalo v veri, da ga čaka velika sreča, ki jo je upal najti seveda le v kupu zlata.

Nekega dne ga je zajel vihar ob bregu, kjer je bil našel zlato kroglo; bil je tako silovit, da se je moral zateči pred njim v bližnjo votlino. Ta votlina, ki jo prebivalci imenujejo steenfolasko, je dolg podzemeljski hodnik, ki se na dveh straneh odpira proti morju in pušča prost prehod valovom, ki se glasno bučeč in peneč neprestano podijo skozenj. Ta votlina je imela le en dohod, in sicer skozi razpoko od zgoraj, v katero je razen razposajenih dečkov le redko kdo zašel; kajti kraj sam je bil nevaran, pa tudi razvpit, da straši v njem. S težavo se je spustil Viljem kakih dvanajst čevljev globoko v razpoko, kjer je sedel na kamen, čez katerega je molelo pečevje; valovje mu je bučalo pod nogami in vihar divjal nad glavo, on pa se je predal svojim navadnim mislim, katera je bila pač tista ladja, ki se je tu pogreznila; kajti kljub vsemu poizvedovanju ni mogel niti pri najstarejših ljudeh doznati, da bi se bila na tem mestu potopila kaka ladja. Kako dolgo je tako sedel, sam ni vedel; ko pa se je naposled zbudil iz svojega sanjarjenja, je videl, da je vihar minil; in ravno je hotel zopet splezati kvišku, ko se začuje iz globine neki glas in mu popolnoma razločno zadoni na uho beseda Carmilhan. Prestrašen plane kvišku in pogleda v brezno pod seboj. »Moj Bog!« zavpije, »to je tista beseda, ki me preganja v spanju! Kaj, za Boga, neki pomeni?« — »Carmilhan!« zavzdihne še enkrat iz votline gori, ko je bil že z eno nogo zunaj razpoke; in kakor splašena srna je bežal proti svoji koči.

Viljem pa nikakor ni bil bojazljivec, samo ne pričakovano se mu je to pripetilo; tudi je bil v njem pohlep po denarju presilen, kakor da bi ga bila mogla možnost kake nevarnosti odvrniti od tega, da ne bi hodil dalje po svoji nevarni poti. Ko je nekdo pozno ponoči ob luninem svitu nasproti steenfolaski votlini s svojo lopato lovil zaklade, se mu je nenadoma ob nekaj zataknila. Vlekel je na vso moč, toda stvar se ni dala premakniti. Med tem se je vzdignil veter, temni oblaki so prepregli nebo, čoln se je močno zibal, toliko da se ni prevrnil. Toda Viljem se ni dal motiti; vlekel je in vlekel, dokler se ni vrv vdala, in ker ni čutil nobene teže, je mislil, da se je strgala. A preden so se oblaki nad mesecem zgrnili, se je prikazala na površini okrogla temna kepa in zadonela je beseda, ki ga je preganjala: Carmilhan! Ze je hlastnil po kepi, toda prav tako hitro, kakor je stegnil roko po njej, je izginila zopet v nočni temini in vihar, ki je zadivjal, ga je prisilil, da je poiskal zavetje pod bližnjimi pečinami. Tu je od utrujenosti zaspal; v spanju pa ga je mučila razgreta domišljija, da je znova prestal vse muke, s katerimi ga je podnevi trpinčilo njegovo neprestano koprnenje po bogastvu. Prvi žarki vzhajajočega sonca so osvetlili zdaj mirno morskó gladino, ko se je Skalar zbudil. Ravno je hotel zopet ven na svoje navadno delo, ko je zagledal, da prihaja od daleč nekaj proti njemu. Kmalu je spoznal, da je to čoln in v njem človeška postava; najbolj pa se mu je zdelo čudno, da se pomika naprej brez jadra ali vesla, in sicer s kljunom proti obali, ne da bi se v njem sečeča postava količjak brigala za krmilo, če ga je čoln sploh imel.

pega dne poziv, da se mora njegov sin nemudoma javiti na vojaški nabor. To pa še ne bi bilo tako čudno, če ne bi bil ta sin star komaj tri leta. Lapajotov je bil sprva precej iznenaden, spoznal pa je kmalu, da je bolje, če se javi vojaškemu poveljstvu in tam zahteva pojasnila, zakaj njegovega triletnega sina kličejo na nabor. Vojaški uradniki Lapajotovu sprva niso hoteli verjeti, da on sploh nima nobenega sina, ki bi bil že dorastel za vojske. Tedaj pa je oče odšel domov po mladega »rekruta«, vzel sinčka v naročje in ga prinesel pokazat na vojaški urad. Sedaj so se pač morali prepričati, da se je v njihove spiske vrnila pomota, ki je napravila skoro malo šale.

Žid ostane žid. Pod vešali so stali trije zlobinci, dva kristjana, tretji pa žid. Prva dva so obesili. Žida pa v zadnjem hipu pomislil. Ko si je nekoliko opomogel od strahu, se je obrnil h krmilniku, češ: »Gospod, kaj pa bo z obliko teh dveh tam gori?«

(Nadaljevanje.)

CITAJ »DOMOLJUBA«!

DROBTINE

Francoski Moliera je že bril norco iz tistih učejakov, ki so uporabljali nemogoče izraze za čisto navadne, vsakdanje stvari. Od Moliera do danes so se čisti spremenili. Danes učenjalski izrazi ne izživajo več občudovanja tistih, ki jih izgovarjajo, marveč služijo le za to, da poslušavca naredijo še bolj neumnega. Če ti teče kri iz nosa, se temu pravi epis taksis, če te boli glava, moraš reči, da imaš cephalalgijo, če je odpovedal želodec in te boli po domače trebuh, potem moraš reči, da bolehaš za colibacilloso. To so mala zadoščenja za naše častihlepe, ki niso prav nič nevarna. Toda druga so. Tako se je zgodilo, da se je visok gospod z leskečim imenom vračal po prekroani noči v avtomobilu domov v svoj grad, in je povozil mater štirih otrok. Mater je pustil mrtvo na cesti, sam pa je pobegnil po zajčevu in so ga orožniki dobili šele drugi dan, ko je ravno berval svoj krvoločni avto. Pred policijo se je ta junaški sin junaške družine opravičil, da je takrat, ko je povozil revno ženo, imel »mentalne konvulzije«, ki so bile posledice »etiilitične intoksikacije«. Ali veste, kaj je to, etiilitična intoksikacija? Posledica plinskega napada v svetovni vojni? Ne, slovar za tužje nam pove, da je to čisto običajna posledica celonočnega krokanja. Toda, ker je dotični gospod trpel le na »mentalnih konvulzijah« kot posledici »etiilitične intoksikacije« in se ga »ni samo nasekale« in bil »pijan kot čika, solze štirih otročičkov, ki so prišli ob svojo mater, niso tehtale toliko v tehtnici pravice. — (Quotidian.)

„Veselica“

Polnoč ura e stolpa bije, zdaj za mir bi bil že čas. Toda, kje pa nekdo vpije kaj pa se godi pri nas?

Tam pri »Zalostni Marjanci« je nocoj še vse živo, menda nekli se pijanci tam prerokajo, tepo

Mož si vina še natoči, žena spravlja ga domov. »Ljuba ženka, nič ne joči, pij na zdravje vseh bogov!«

V kotu nekaj čudno škriplje, to bo menda muzika. Doli Nace na vse kriplje

meh svoj stieka in rahija. Tam vrti se mlada tropa, vsem mudi se nekam res, vsak po tujih pretil stopa, temu pravijo pa — ples.

Zdajci temno noč preseka glasen vriek in »aufl« nato, vse kriči že in vse teka; kri bo tekla — nič zato!

V bolnico so jih peljali, nekaj v keho ričet jest. Drugi, kajnak, so zbežali njeli so jih samo šest.

Jaz pa brž povprašam etrica, kaj je prav za prav bilo. »Krivček, to je veselica, ti lahko bi vedel to...«

Krivček.

Neznano ljudstvo. E. W. Channery, ravnatelj okrajnih uprav na otoku Novi Gvineji, se je pred nedavnim vrnil z ekspedicije v notranje dele tega otoka, ki so bili doslej neznan in ki so jih smatrali za gorato puščavo. Odkril pa je tu mnogo zanimivosti, med drugimi novo ljudstvo, o katerem znanost doslej ni imela niti pojma in za katerega so se znanstveniki zelo zanimali. Dežela, ki jo je Channery raziskal, se je izkazala za najboljši in najrodovitejši del Nove Gvineje. Tu je odkril nad 3000 m visoko gorako skupino, v kateri izvira več nerazijskih rek. Na površini kakšnih 10.000 kvadratnih kilometrov živi narod, ki šteje okrog 200 tisoč duš in ki ni prej nikoli slišal kaj o belem plemenu. To ljudstvo je zelo divje, kar je razvidno iz školjkastih ogrlic, ki jih nosijo njegovi možki in ki jim po ostali Papuanski nosijo le

Zdrava koža ni noben luksuz!

Ravno teko kakor so je nekdanj po krivici smatralo čiščenje zob za luksuz, prav tako napačno je, smatrati za nepotrebno pametno in smotreno nego kože.

Znanstvene ugotovitve zadnjih let le preveč jasno dokazujejo, koliko je vredno, če koža dobro diha, če je zdrava in dobro negovana. Zdrava koža pa je vedno tudi lepa!

Kdor se redno vsak dan umiva s Solea milom (z aktivnim lecitinom) in se neposredno nato, ko se je osušil, nekoliko nadrigne po obrazu, vratu in rokah s Solea kremo (s kolesterinom, ki krepi kožo), ta štiti najbolj prizadeta mesta na koži pred utrujenostjo, postaranjem, pred gubami in brazgotinami, ta vrši z eno besedo: razumno in smotreno nego kože! Cvetoča, zdrava in odporna koža se pokaže kot uspeh!

DIN 7.50

SOLEA
Milo in krema

brez trošarine. DIN 10-5-3.

možje, ki so v boju usmrtili sovražnike. Drugače pa je to ljudstvo na neprimerno višji kulturni stopnji, nego drugi papuanski divjaški rodovi, kar je zelo zanimivo dejstvo, iz katerega sklepajo sodaj, da bo utegnulo pojasniti neka vprašanja o izvoru in razširitvi človeškega rodu. Raziskovalcev niso novo odkriti divjak! nikoli tako nadlegovali, da bi morali rabiti orožje.

»Ze 400 let naše ure napačno gredo! Kdo bi si bil mislil, da se naše stare, dobre ure tako narobe obračajo. Prav tako narobe gredo, kakor je včasih tudi človeštvo narobe mislilo, da solnce vzhaja in zahaja ter da zemlja stoji. Tej napačni domnevi moramo pripisovati, če tudi današnje ure še napačno gredo. V tem trenutku, ko je veliki zvezdoznanec Kopernik razložil človeštvo, da je zemlja okrogla ter da se vrti okrog svoje osi od zahoda na vzhod in s tem dela dan in noč, je tudi prišel čas, da bi bili svoje ure morali preurediti. In čudno je, da celih 400 leti tega nihče ni storil. S pomočjo dveh sodelavcev se mi je sedaj posrečilo dokazati, da kazalci dosedanjih ur narobe kažejo in da se bo nova ura morala obračati v nasprotno smer. S tem obtemem sem rešil tudi doslej nerešeno vprašanje ure svetovnega časa. Na moji novi uri bo vsakdo lahko vedno videl, koliko je po vsem svetu v posameznih časih in posameznih deželah in v posameznih krajih ura. To pomeni rezolucijo v urarsvu.« Nova ura je sestavljena iz ene trdne in ene premikajoče se plošče. Premikajoča se plošča nadomešča kazalce. Na tej premikajoči se plošči so zaznamovani vsi večji kraji in dežele. Na nepremakljivi plošči pa je kazalo, katero je razdeljeno na 24 ur. Premikajoča se plošča posnema resnično gibanje zemeljske obale ter kroži kakor zemlja od zahoda na vzhod, od leve na desno, torej narobe, kakor dosedanjji kazalec na uri.

Gospod (prodajalcu časopisov): »Kdo pa je oni gospod, s katerim si pravkar govoril?«
Fant: »Jaz in on že več let skupno delava. On je namreč izdajatelj enega mojih časopisov.«

ZA DOBRO VOLJO

Učitelj je bil strasten nasprotnik alkoholizma in kjerkoli se mu je nudila prilika, ga je pobijal z besedo in dejanjem. Nekdo je naletel na žensko, ki je s trudom potiskala otroški voziček pred seboj. Učitelj ji je prikočil na pomoč, ter pomagal, rinuti voziček vkreber. Vrh klanca se mu je žena zahvaljevala, on pa je zahvalo odklanjal. »Za plačilo mi pokažite otročička, ki spi v vozičku.«
»Otročička?« se je začudila žena, »saj mimam nobenega otroka, pač pa imam pod odejo skritih deset litrov vina in dve zelenki žganja.«

Sodnik: »Zakaj pa ste ozmerjali in napadli poštenega uradnika na glavni pošti?«

Obtoženec: »Gospod sodnik, takole je bilo: jaz sem napisal brozjavko za mojo zarobenko ter list izročil uradniku. Ta pa je kar meni nič, tebi nič prišel brati, kar je bilo napisanega.«

»Gospod zdravnik, bolečine čutim v križu. Če se nagnem naprej, iztegnem roki ter zaokrožim z njima, me zboda v plečih.«

»Ja, čemu pa delate takšne gibe?«
»Gospod doktor, če vi veste kak drug način, kako naj oblečem sukajo, pa mi ga povejte.«

Minka je prvič videla cerkveni obred poroke. Opazila je tudi, da je nevesto vodil k oltarju ženinov drug, od oltarja pa ženin. Obrnila se je k materi: »Mama, ali si je nevesta premislila?«

Mati: »Čemu pa to vprašaš?«
Minka: »I, k oltarju je šla z enim moškim, zdaj pa odhaja z drugim.«

Čarovnik na sejmu: »In zdaj sledi največje čudo sveta. Kakor hitro bom šel s klobukom v roki okolo vas, bo izginila polovica gledalcev.«

Skupaj mi je stajal v strokovnih urah: ...

Hranil vloge

pravočasno nabavite ...

z Novevinskimi ...

Vrednostne papirje

Slovenska banka v Ljubljani ...

z Gali ...

Med

knjige ...

Štari Dobecnik je kaj ...

Peter: »Kaj misliš ...

Izbira ni težka,

karjeri ...

Do ...

»Kaj ...

»Ta ...

Sobc gode, lancno ...

Slovenski dom

JR NAS ČESNI ...

Mali oglasnik

Vauka ...

Priljubljeni ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

»Kaj ...

Ljudska posojilnica v Ljubljani ...

Čas ...

V vsako hišo Domoljuba!

Hranilne vloge

vsob ...

Al. Planinšek - Ljubljana

»Domoljub ...